

Rätt för barnmorskor att förskriva
läkemedel i födelsekontrollerande syfte

I Socialstyrelsens författningssamling (SOSFS) publiceras verkets föreskrifter och allmänna råd.

- Föreskrifter är bindande regler.
- Allmänna råd innehåller rekommendationer om hur en författning kan eller bör tillämpas och utesluter inte andra sätt att uppnå de mål som avses i författningen.

Socialstyrelsen ger årligen ut en förteckning över gällande föreskrifter och allmänna råd.

SOSFS kan beställas från **Fritzes kundtjänst**, 106 47 Stockholm.

Orderfax 08-20 50 21. Telefon 08-690 91 90.

E-post: fritzes.order@liber.postnet.se.

ISSN 0346-6000

Tryck: Norstedts Tryckeri AB, Stockholm 1996

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd

beslutade den 4 augusti 1996.

SOSFS
1996:21 (M)

Utkom från trycket
den 17 oktober 1996

Rätt för barnmorskor att förskriva läkemedel i födelsekontrollerande syfte

Med stöd av 3 § första stycket 1 förordningen (1985:796) med vissa be-
myndiganden för Socialstyrelsen att meddela föreskrifter m.m. jämförd
med 18 § lagen (1994:953) om åligganden för personal inom hälso- och
sjukvården meddelar Socialstyrelsen följande föreskrifter om barnmorskors
rätt att förskriva läkemedel i födelsekontrollerande syfte.

Föreskrivningsrätt

FÖRESKRIFTER

Legitimerad barnmorska får behörighet att förskriva läkemedel i födelse-
kontrollerande syfte under förutsättning att

1. barnmorskan har barnmorskeexamen efter den 1 januari 1974 eller ge-
nomgått fastställd fortbildning i preventivmedelsrådgivning samt att
2. barnmorskan har genomgått adekvat inskolning under minst 30 timmar
i preventivmedelsrådgivning inom offentlig eller enskild verksamhet på
*mödravårdscentral, ungdomsmottagning, gynekologisk mottagningsav-
delning, mottagning för preventivmedelsrådgivning* eller annan särskild
mottagning såsom *RFSU-klinik*.

För att få använda föreskrivningsrätten krävs att den legitimerade barn-
morskan har fått bekräftelse från Socialstyrelsen på att anmälan om för-
skrivningsrätt är registrerad.

Anmälan om registrering av föreskrivningsrätt skall göras på därför av-
sedd blankett och ges in till

Socialstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsgruppen
Behörighets- och utbildningsenheten
106 30 Stockholm.

ALLMÄNNA RÅD

Ansvaret för inskolningens utformning och innehåll bör åligga väl erfaren
legitimerad läkare med specialistkompetens i obstetrik och gynekologi och
erfaren barnmorska som har föreskrivningsrätt. Ansvarig läkare och barn-
morska bör vara väl förtrogna med preventivmedelsrådgivning.

För att uppnå tillfredsställande kvalitet bör den praktiska inskolningen ske i verksamheter av tillräcklig omfattning. Inskolningen kan ske på en eller flera enheter.

Den praktiska handledningen vid inskolningen bör ges av erfarna legitimerade läkare och barnmorskor som är verksamma inom enheten. Barnmorska som ansvarar för handledning och inskolning bör ha förskrivningsrätt.

Avslutad och godkänd inskolning bör intygas av ansvarig läkare och barnmorska på därför avsedd blankett.

Registrering

Socialstyrelsen registrerar förskrivningsrätt efter anmälan av barnmorska som uppfyller ovan nämnda behörighetskrav. Uppgift om förskrivningsrätt införs i Socialstyrelsens register över hälso- och sjukvårdspersonal och vidarebefordras till Apoteksbolaget, som i sin tur meddelar landets apotek. Barnmorskan får bekräftelse på registreringen.

Verksamheten

Omfattningen av förskrivningsrätten är enligt Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 1995:6) om förskrivningsrätt för barnmorskor begränsad till läkemedel som får användas i födelsekontrollerande syfte och som finns förtecknade i bilaga till nämnda föreskrifter.

Vid utfärdande av recept skall Läkemedelsverkets receptföreskrifter (LVFS 1990:27) iaktas i tillämpliga delar.

ALLMÄNNA RÅD

För att bedriva preventivmedelsrådgivning med förskrivningsrätt förutsätts att barnmorskan är väl förtrogen med och har tillgång till alla de författningar som reglerar verksamheten.

Socialstyrelsen förutsätter också att ansvarig läkare utarbetar lokala instruktioner som innehåller anvisningar om principer för preparatval, biverkningar, hänvisningsmöjligheter m.m.

Privat verksamma barnmorskor

Av 2 § förordningen (1994:1290) om åligganden för personal inom hälso- och sjukvården framgår att barnmorska som avser att enskilt utöva yrket genom vård, behandling eller undersökning av patienter senast två veckor efter det att verksamheten påbörjades skriftligen skall anmäla detta till Socialstyrelsen. Anmälan skickas till Socialstyrelsens tillsynsenhet i regionen. Anmälan skall också göras när verksamheten flyttas eller upphör.

Dokumentation

I sin verksamhet skall barnmorska föra journal enligt bestämmelserna i patientjournalagen (1985:562) och de föreskrifter som Socialstyrelsen meddelat (SOSFS 1993:20).

Kvalitetssäkring

**SOSFS
1996:21**

Enligt de föreskrifter som Socialstyrelsen meddelat är all legitimerad personal inom hälso- och sjukvården skyldig att bedriva ett fortlöpande, systematiskt och dokumenterat kvalitetssäkringsarbete i sin yrkesmässiga verksamhet (SOSFS 1993:9).

---

1. Denna författning träder i kraft den dag den kommer ut från trycket.
2. Samtidigt upphävs: Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1993:19) Rätt för barnmorskor att förskriva läkemedel i födelsekontrollerande syfte.
3. Förskrivningsrätt som meddelats barnmorska och anmälts till Socialstyrelsen enligt tidigare bestämmelser (SOSFS 1980:21 ändr. 1982:34 eller SOSFS 1993:19) gäller alltjämt.

Socialstyrelsen

CLAES ÖRTENDAHL

Eva Sahlin
(Hälso- och sjukvårdsguppen)

